

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ІСТОРІОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Збірник наукових праць

Голова редколегії
академік НАН України В.А. Смолій

засновано 1968 р. як «Історіографічні дослідження
в Українській РСР»;
поновлено 1997 р.

Випуск 25

КИЇВ – 2014

Видається за рішенням Вченої ради Інституту історії України НАН України
(протокол № 7 від 30 вересня 2014 р.)

Висвітлюються актуальні питання української історіографії, зокрема з теорії, методології й історії історичної науки, біоісторіографії, проблемної історіографії та ін. Розглядаються наукова спадщина та історичні погляди відомих учених, зокрема М. Андрусяка, С. Борового, М. Грушевського, М. Костомарова, В. Липинського, братів А. та М. Стороженків, М. Цертелева, Ф. Шевченка та ін.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться українською історіографією.

Засновник і видавець: Інститут історії України НАН України

Редакційна колегія: академік НАН України, д.і.н., проф. *В.А. Смолій* (голова), Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *О.А. Удод* (відп. редактор), Інститут історії України НАН України; д.і.н., провід. н.с. *Д.С. Вирський*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *І.Н. Войцехівська*, Київський національний університет ім. Т. Шевченка; член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. *В.М. Даниленко*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *Я.С. Калакура*, Київський національний університет ім. Т. Шевченка; член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. *В.Ф. Колесник*, Київський національний університет ім. Т. Шевченка; д.і.н., проф. *І.І. Колесник*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *В.В. Кравченко*, Канадський інститут українських студій (Едмонтон, Канада); д.і.н., проф. *С.В. Кульчицький*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *В.В. Масненко*, Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького; член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. *О.П. Реєнт*, Інститут історії України НАН України; к.і.н., ст.н.с. *О.В. Ясь* (відп. секретар), Інститут історії України НАН України.

Рецензенти: *І.В. Верба*, доктор історичних наук, професор,
Л.А. Дубровіна, доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
С.А. Леп'яво, доктор історичних наук, професор.

Усі права застережено. Передрук і переклад дозволяються тільки з дозволу автора та редколегії. Автори вміщених статей і матеріалів висловлюють свою власну думку, що не обов'язково збігається з поглядами членів редколегії, та несуть відповідальність за достовірність наведених фактів і відомостей.

Видання внесено до Російського індексу наукового цитування (РІНЦ)

Адреса редакційної колегії та видавця: 01001, Київ, вул. Михайла Грушевського, 4, тел.(044)279-87-04; e-mail: history_isid@mail.ru

© Інститут історії України НАН України
© Автори

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

<i>Наталка Пазюра</i> . Київська історична школа: Андрій та Микола Стороженки.....	6
<i>Віталій Тельвак, Василь Педич</i> . Львівська історична школа Михайла Грушевського: комунікативна природа та психологічний клімат	26
<i>Світлана Блащук</i> . Академічне видання «Правди Руської»: підготовка, реалізація та критика.....	54
<i>Юрій Кудінов</i> . Ранньонова історія України в археографічній роботі Гарвардського центру україністики.....	79
<i>Вадим Бондар</i> . Сучасна українська історіографія: підсумки і виклики.....	95

ПАМ'ЯТКИ ІСТОРИЧНОЇ ДУМКИ

<i>Марина Чебан</i> . «Історіографія українських державних змагань у 1917–1921 рр.»: неопублікований рукопис Миколи Андрусяка	116
<i>Микола Андрусяк</i> . Історіографія українських державних змагань у 1917–1921 рр.	118

БІОІСТОРІОГРАФІЯ

<i>Марина Суздаль</i> . Фольклористична діяльність Миколи Цертелєва..	144
<i>Ольга Гончар</i> . Творча спадщина Миколи Костомарова в сучасній українській історіографії.....	153
<i>Гор Гирич</i> . В. Липинський і українська націонал-демократія (1900–1914): пошуки теоретичного компромісу з консервативною ідеологією.....	181
<i>Наталя Шелудякова</i> . Львівська колекція гуцульщини М. Грушевського: мотиви, функції, смисли.....	208
<i>Олексій Ясь</i> . Традиція й Революція у великому тексті М. Грушевського	220

<i>Юлія Лебедева</i> . Внесок М.Грушевського у дослідження історії становлення та розвитку Київської Русі як держави українського народу	240
<i>Михайло Гаухман</i> . «Життя як воно є»: соціокультурний контекст і методологічні принципи дослідження Саулом Боровим історії українського єврейства XVII–XVIII ст.	255
<i>Світлана Батуріна</i> . Федір Шевченко: діяльність в Інституті історії 1972–1995 (до 100-річчя від дня народження).....	274

ПРОБЛЕМНА ІСТОРИОГРАФІЯ

<i>Ярослав Федорук</i> . Переяслав 1654: передумови, історико-правовий зміст і наслідки в епоху Хмельниччини	290
<i>Володимир Горак</i> . Хмельниччина (1648–1657 рр.): до питання про критику української критичної концепції	302
<i>Володимир Маслак</i> . Базова термінологія з історії Гетьманщини в сучасній польській та російській історіографії.....	321
<i>Андрій Бовгура</i> . «Герої» та «антигерої», «інші» в козацькому історіописанні XVIII ст.	341
<i>Наталія Стешенко</i> . Міграційні процеси в Південній Україні в другій половині XVII–XVIII ст.: народницька історіографічна концепція	357
<i>Ольга Ковалевська</i> . Стан розробки іконографії окремих представників козацтва XVI–XVIII ст. в українській історіографії XIX–XX ст.	368
<i>Олександр Удод, Михайло Юрій</i> . Антисистема і Україна.....	392

РЕЦЕНЗІЇ

<i>Олена Богдашина</i> . Нова праця з теорії історіографії (Рец. на кн.: Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. – К., 2013. – 566 с.)	418
Анотації – Annotations.....	423
Про авторів	437